

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 9/2018-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. januára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenie jeho základných práv podľa čl. 17, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a d), čl. 13 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12 T 2/2014 z 23. apríla 2014, uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To 24/2014 z 2. júla 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 45/2017 z 20. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie jeho základných práv podľa čl. 17, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a d), čl. 13 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 T 2/2014 z 23. apríla 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 24/2014 z 2. júla 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tdo 45/2017 z 20. septembra 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 12 T 2/2014 z 23. apríla 2014 uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní siedmich rokov, ako aj uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, a taktiež bol zaviazaný na náhradu škody.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo uznesením krajského súdu sp. zn. 5 To 24/2014 z 2. júla 2014 ako nedôvodné zamietnuté. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), d), g), i) a k) Trestného poriadku. Najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 3 Tdo 45/2017 z 20. septembra 2017 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa odmietol.

Sťažovateľ namieta, že od začiatku trestného konania bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, keďže mu *„nebol umožnený postup podľa § 213 ods. 1 TP čo je i dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c TP s ktorým sa nevyrovnali ani súdy... Neumožnenie tohto postupu sudkyňa odôvodnila tým, že by poškodené a svedkovia v mojej prítomnosti nevypovedali pravdu z obavy o svoje zdravie a život. Tento postup bol v rozpore so zákonom... Upozorňujem Ústavný súd, že mi ani zo strany súdu nebolo*

umožnené byť pri výsluchu svedkov... Toto nenapravil ani odvolací súd dokonca ani ustanovený advokát nehájil patrične moje záujmy...“.

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu (dovolacieho) najvyššieho súdu sťažovateľ namieta, že mu nebolo doručené vyjadrenie Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou k jeho dovolaniu.

Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov.

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd jeho sťažnosti vyhovel a zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu a prikázal okresnému súdu vrátiť vec prokurátorovi Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou (ďalej len „prokurátor“) do prípravného konania a taktiež, aby obnovil „základné právo osobnej slobody ■■■■■ prepustením na slobodu...“. Sťažovateľ požaduje aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € za každý deň pozbavenia osobnej slobody.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma,

či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a d), čl. 13 a čl. 17 dohovoru.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 3 ústavy obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu.

Podľa čl. 17 ods. 4 ústavy obvineného možno zatknúť iba na odôvodnený písomný príkaz sudcu. Zatknutá osoba musí byť do 24 hodín odovzdaná súdu. Sudca musí zatknutú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 17 ods. 6 ústavy zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno prevziať osobu do ústavnej zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu. Takéto opatrenie sa musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tomto umiestnení rozhodne do piatich dní.

Podľa čl. 17 ods. 7 ústavy skúmanie duševného stavu osoby obvinenej z trestného činu je možné iba na písomný príkaz súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;

d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 17 dohovoru nič v tomto dohovore sa nemôže vykladať ak, akoby dávalo štátu, skupine alebo jednotlivcovi akékoľvek právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na zničenie ktoréhokoľvek z tu priznaných práv a slobôd alebo na obmedzovanie týchto práv a slobôd vo väčšom rozsahu, než to dohovor ustanovuje.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj sa domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohol sťažovateľ podať a aj podal odvolanie, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Rovnako proti napadnutému uzneseniu krajského súdu mohol a aj podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

Ústavný súd navyše poukazuje na skutočnosť, že napadnutý rozsudok okresného súdu, ako aj napadnuté uznesenie krajského súdu už boli predmetom jeho prieskumu

v konaní sp. zn. II. ÚS 499/2016, pričom vo vzťahu k obom označeným rozhodnutiam ústavný súd v uznesení sp. zn. II. ÚS 499/2016 z 15. júna 2016 vyslovil, že na ich prieskum nemá právomoc, a preto túto časť jeho predchádzajúcej sťažnosti odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, podľa ktorého návrh nie je prípustný ak sa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Vzhľadom na skutočnosti, že o tej časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia svojich práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu, už ústavný súd rozhodol uznesením sp. zn. II. ÚS 499/2016 z 15. júna 2016, sú dané dôvody aj pre odmietnutie tejto časti sťažnosti ako neprípustnej.

Na základe dosiaľ uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci, ako aj z dôvodu neprípustnosti.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Pokiaľ ide o namietané uznesenie najvyššieho súdu, je potrebné uviesť, že v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 499/2016 bolo predmetom prieskumu ústavného súdu taktiež uznesenie najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, ale išlo o uznesenie sp. zn. 2 Tdo 69/2015 z 27. októbra 2015, teda iné dovolacie rozhodnutie, než ktoré je predmetom prieskumu ústavného súdu v tejto veci.

Kľúčová námietka, ktorú sťažovateľ uplatnil vo svojej predchádzajúcej sťažnosti, ako aj v tomto konaní prejednávanej sťažnosti, je v zásade totožná, keďže sťažovateľ v sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 69/2015 z 27. októbra

2015, ako aj v sťažnosti smerujúcej proti v tomto konaní napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 45/2017 z 20. septembra 2017 namieta, že mu nebolo umožnené klásť vypočúvaným svedkom otázky, a to tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred okresným súdom, čím malo byť zásadným spôsobom porušené jeho základné právo na obhajobu a bol podľa jeho názoru naplnený aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd sa vo svojom predchádzajúcom dovolacom rozhodnutí (sp. zn. 2 Tdo 69/2015 z 27. októbra 2015), ako aj v tomto napadnutom uznesení s touto kľúčovou námietkou sťažovateľa meritórne nezaoberal, pričom vychádzal z toho, že sťažovateľ túto námietku nevzniesol ani pred súdom prvého stupňa, ani pred odvolacím súdom, a preto nebolo možné v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku na túto námietku pri rozhodovaní o dovolaní prihliadať.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 371 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Ústavný súd sa vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 499/2016 z 15. júna 2016 s kľúčovou námietkou sťažovateľa založenou na tvrdení, že mu nebolo umožnené klásť vypočúvaným poškodeným a svedkom otázky, a to tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní na okresnom súde, zaoberal a aj plnom rozsahu vysporiadal. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na podstatnú časť odôvodnenia svojho predchádzajúceho uznesenia z 15. júna 2016 vzťahujúcu sa na kľúčovú námietku sťažovateľa, keďže jeho závery sú aplikovateľné aj pri rozhodovaní o príslušnej časti sťažnosti sťažovateľa preskúmanej v tomto konaní.

Ústavný súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. II. ÚS 499/2016 z 15. júna 2016 vo vzťahu ku kľúčovej námietke sťažovateľa najmä uviedol:

„Zo sťažnosti možno vyvodit', že kľúčová námietka sťažovateľa spočíva v tom, že mu nebolo umožnené klásť vypočúvaným svedkom otázky, a to tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred okresným súdom, čím malo byť zásadným spôsobom porušené jeho základné právo na obhajobu, t. j. podľa jeho názoru bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ak za týchto okolností najvyšší súd odmietol jeho dovolanie, porušil tým jeho ústavou a dohovorom garantované práva.

Z I. časti citovaného odôvodnenia napadnutého uznesenia dovolacieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa s kľúčovou námietkou sťažovateľa meritórne nezaoberal, keďže bol toho názoru, že túto námietku nevzniesol ani pred súdom prvého stupňa, ani pred odvolacím súdom, a preto nebolo možné na ňu v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku prihliadať.

Podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom...

Vychádzajúc z uvedeného sa analyzovaný záver najvyššieho súdu o tom, že na kľúčovú námietku sťažovateľa nemožno prihliadať vzhľadom na to, že ju neuplatnil v predchádzajúcich štádiách trestného konania, javí z ústavného hľadiska ako akceptovateľný a udržateľný, čo už samo osebe zakladá dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

Napriek uvedenému ústavný súd považoval za vhodné vyjadriť sa ku kľúčovej námietke sťažovateľa aj podrobnejšie. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 213 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého policajt môže povoliť účasť obvineného na vyšetrovacích úkonoch a umožniť mu klásť vypočúvaným svedkom otázky. Postupuje tak najmä vtedy, ak obvinený nemá obhajcu a úkon spočíva vo výsluchu svedka, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že ho nebude možné vykonať v konaní pred súdom, iba ak by

zabezpečovanie jeho prítomnosti alebo jeho prítomnosť mohli ohroziť vykonanie tohto úkonu.

Sťažovateľ bol stíhaný väzobne, pričom väzba začala plynúť 4. septembra 2013. Je zrejmé, že vzhľadom na väzobné stíhanie sťažovateľa bol daný dôvod povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pričom sťažovateľovi bol už v prípravnom konaní ustanovený obhajca ([REDACTED]) opatrením sp. zn. 0 Tp 20/2013 z 11. septembra 2013. Ústavný súd vychádza z predpokladu, že obhajca sťažovateľa mal možnosť zúčastniť sa na všetkých úkonoch prípravného konania vrátane výsluchov svedkov, a teda mal možnosť klásť im otázky. Ani v prípade, že by tento logický predpoklad nezodpovedal skutočnosti, by však sťažovateľom namietaná skutočnosť nepostačovala na záver o zásadnom porušení jeho práva na obhajobu. Z napadnutého rozsudku okresného súdu, ako aj zo zápisníc z hlavného pojednávania konaného 12. marca 2014 a 23. apríla 2014, ktoré si ústavný súd zabezpečil na účely predbežného prerokovania sťažnosti, vyplýva, že svedkovia boli na hlavnom pojednávaní vypočutí (teda ich výpovede z prípravného konania nebolo potrebné čítať). Na hlavnom pojednávaní bol prítomný tak sťažovateľ, ako aj jeho obhajca [REDACTED] a mali možnosť klásť vypočúvaným svedkom otázky. Zo zápisnice z hlavného pojednávania konaného 23. apríla 2014 navyše vyplýva, že sťažovateľ sa k spáchaniu skutku kladenému mu za vinu priznal. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že kľúčová námietka sťažovateľa je celkom zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a dokumentácie, ktorú mal k dispozícii, dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením dovolacieho súdu a obsahom základných práv garantovaných ústavou a práv garantovaných dohovorom, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.“

Ústavný súd poukazuje v preskúmaných súvislostiach aj na odôvodnenie v tomto konaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom sa vo vzťahu ku kľúčovej námietke sťažovateľa predovšetkým uvádza:

„V odôvodnení dovolania obvinený namietal, že bolo porušené jeho právo na obhajobu, nakoľko na hlavných pojednávaniach v dňoch 12. marca 2014 a 23. apríla 2014 mu nebolo umožnené klásť otázky poškodeným a predvolaným svedkom. Jeho obhajca tak nemohol primerane reagovať na ich výpovede, aj keby bol akokoľvek dôsledne informovaný od obvineného. Na týchto pojednávaniach totižto sudkyňa opatrením rozhodla, že tieto výsluchy sa vykonali v jeho neprítomnosti, pričom toto svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že by poškodené a svedkovia v jeho neprítomnosti nevypovedali pravdu z obavy o svoje zdravie a život. Tento dôvod v odvolacom konaní nenamietal, pretože sťažnosť proti tomuto procesnému opatreniu nebola prípustná. Boli nesprávne hodnotené dôkazy a na základe toho súd nesprávne kvalifikoval skutok, pričom malo ísť len o priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. Medzi obvineným a poškodenými – teda jeho matkou a sestrou, sú vzťahy urovnané.

... Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Tdo/69/2015, z 27. októbra 2015, v ktorom bolo rozhodované o dovolaní obvineného [REDAKOVANÉ] z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Trestného poriadku, pričom je potrebné podotknúť, že tieto dovolacie dôvody sa prelínajú – obsahovo sú totožné aj s predmetným dovolaním pod sp. zn. 3 Tdo/45/2017. Preto sa nemôže najvyšší súd opätovne zaoberať tými istými dovolacími dôvodmi - § 372 ods. 2 Trestného poriadku a v plnom rozsahu odkazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Tdo/69/2015 z 27. októbra 2015.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod uplatnený obvineným podľa ustanovení § 371 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku, predmetný dovolací dôvod možno použiť, len ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, teda obvinenému, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Okolnosť, že obvinenému v konaní pred súdom nemala byť umožnená účasť pri výsluchu svedkov a poškodených, bola obvinenému známa už v konaní pred

prvostupňovým súdom, obvinený však túto okolnosť ani pred prvostupňovým súdom a ani pred súdom odvolacím nenamietal.

Nakoľko obvinený zákonnú podmienku uplatnenia dovolacích dôvodov v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku splnenú nemal, najvyšší súd Slovenskej republiky dovolací dôvod obvineného uvedený v zmysle § 371 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku nemohol skúmať.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že obvinený síce formálne uviedol tento dôvod vo svojom dovolaní, avšak z obsahu dovolania ani zo spisu nevyplýva, prečo bolo trestné stíhanie neprípustné – obvinený neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, teda nebola splnená podmienka v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku, a preto dovolací súd ani tento dovolací dôvod nemohol skúmať.“

Vychádzajúc z citovaného a porovnaním obsahu v poradí prvého uznesenia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sp. zn. 2 Tdo 69/2015 z 27. októbra 2015 s obsahom v tomto konaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 45/2017 z 20. septembra 2017 ústavný súd dospel k záveru, že tieto sú, pokiaľ ide o posudzovanie kľúčovej námietky sťažovateľa (o odňatí možnosti vypočúvať poškodených a svedkov a klásť im otázky), identické, keďže najvyšší súd v oboch prípadoch dospel k záveru, že na túto námietku sťažovateľa nemožno prihliadať vzhľadom na to, že ju sťažovateľ neuplatnil v predchádzajúcich štádiách trestného konania.

Uvedený záver zakladá dôvod na aplikáciu už citovaného § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde aj na tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich ústavou garantovaných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, t. j. na jej odmietnutie ako neprípustnej.

Ústavný súd pritom nespochybňuje, že sťažovateľ v poradí ďalšou – v tomto konaní prejednávanou sťažnosťou napáda iné rozhodnutie najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu než v predchádzajúcej sťažnosti, t. j. nejde teda o prekážku res iudicata, avšak argumentácia najvyššieho súdu v napadnutom uznesení je identická s argumentáciou, ktorú ústavný súd

uplatnil v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 499/2016 pri preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 69/2015 z 27. októbra 2015.

Ústavný súd je toho názoru, že už uvedenú situáciu je možné subsumovať pod dôvod neprípustnosti vyplývajúci z § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, keďže je nepochybné, že argumentácia najvyššieho súdu v dovolacom konaní v trestnej veci sťažovateľa bola už na základe identických sťažnostných námietok sťažovateľa preskúmaná a posúdená ústavným súdom.

Zároveň ústavný súd konštatuje, že spôsob, akým sa najvyšší súd vysporiadal v napadnutom uznesení s kľúčovou námietkou sťažovateľa, považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu vo vzťahu k jeho kľúčovej námietke z dôvodu jej neprípustnosti, ako aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ tiež namietal, že mu nebolo doručené vyjadrenie prokurátora k jeho dovolaniu. Ústavný súd k tomu uvádza, že z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu vôbec nevyplýva, že by sa prokurátor k dovolaniu sťažovateľa akokoľvek vyjadril. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec vyjadrenie prokurátora nespomína, z čoho by sa dalo vyvodzovať, že prokurátor sa k dovolaniu sťažovateľa nevyjadril. Ak sa prokurátor k dovolaniu podanému sťažovateľom napriek tomu vyjadril, je zjavné, že najvyšší súd jeho vyjadrenie nebral pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa vôbec na zreteľ, keďže nielenže necituje jeho obsah, ale ani neuvádza, že by vôbec bolo Okresnou prokuratúrou Vranov nad Topľou podané. Za týchto okolností aj prípadná existencia vyjadrenia prokurátora a jeho nedoručenie sťažovateľovi nič nemohli zmeniť na rozhodnutí najvyššieho súdu, ktorým dovolanie sťažovateľa odmietol.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd vyhodnotil námietku sťažovateľa o nedoručení vyjadrenia prokurátora k dovolaniu sťažovateľa ako nedôvodnú, a preto v tejto časti odmietol časť sťažnosti smerujúcu proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2018